

คู่มือ ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

Handbook for Fundamentals of Nursing Practice

รองศาสตราจารย์ ณิชสุรางค์ บุญจันทร์

สารบัญ

คำนำ	III
สารบัญ	IV
สารบัญรูป	VIII
บทที่ 1 การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	1
(Infection prevention and control)	
การล้างมือ	2
อุปกรณ์ป้องกันร่างกายส่วนบุคคล	6
การใส่ถุงมือปลอดเชื้อ	11
การใช้อุปกรณ์ปลอดเชื้อ	15
บทที่ 2 การประเมินสัญญาณชีพ	21
(Vital signs)	
การวัดอุณหภูมิร่างกาย	22
การประเมินชีพจร	32
การประเมินการหายใจ	34
การประเมินความดันโลหิต	37
การประเมินระดับความเจ็บปวด	41
การวัดค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือด	43
บทที่ 3 การดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล	47
(Hygiene and personal care)	
การอาบน้ำผู้ป่วยบนเตียง	48
การนวดหลัง	56
การทำความสะอาดปากและฟันในผู้ป่วยที่ไม่รู้สึกตัว	62
การชำระอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกผู้หญิง	65
การชำระอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกผู้ชาย	69
การสระผมผู้ป่วยบนเตียง	73
บทที่ 4 การทำเตียงผู้ป่วย	77
(Bed making)	
การทำเตียงว่าง	78
การทำเตียงที่มีผู้ป่วย	83

บทที่ 5	การจัดท่าและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างปลอดภัย	89
	(Safety positioning and transferring)	
	การจัดท่าผู้ป่วยบนเตียง	90
	การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยบนเตียง	98
	การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยลงจากเตียง	110
บทที่ 6	การให้อาหารทางสายให้อาหาร	123
	(Enteral tube feeding)	
	การใส่สายให้อาหารแก่ผู้ป่วย	124
	การให้อาหารทางสายให้อาหาร	128
	การให้อาหารทางสายให้อาหารแบบเป็นครั้งคราว	133
บทที่ 7	การให้ออกซิเจนและการดูดเสมหะ	139
	(Administering oxygen and suctioning)	
	การให้ออกซิเจน	140
	การดูดเสมหะทางท่อเจาะคอ	145
	การดูแลผู้ป่วยที่มีท่อเจาะคอ	150
	การดูดเสมหะระบบปิด	154
บทที่ 8	การขับถ่ายปัสสาวะ	159
	(Urinary elimination)	
	การสวนปัสสาวะครั้งเดียวในผู้หญิง	160
	การสวนคาสายสวนปัสสาวะในผู้หญิง	167
	การสวนปัสสาวะครั้งเดียวในผู้ชาย	173
	การสวนคาสายสวนปัสสาวะในผู้ชาย	180
	การถอดสายสวนปัสสาวะที่คาไว้	187
	การใช้ถุงยางอนามัยเพื่อระบายปัสสาวะ	190
	การเก็บตัวอย่างปัสสาวะจากสายสวนปัสสาวะ	193

บทที่ 9 การขับถ่ายอุจจาระ	197
(Bowel elimination)	
การสวนอุจจาระด้วยน้ำยาปริมาณมาก	198
การสวนอุจจาระด้วยยาสวนทวาร	205
การล้างอุจจาระ	210
บทที่ 10 การบริหารยา	215
(Administering medications)	
การบริหารยารับประทาน	216
การบริหารยาทางตา	222
การบริหารยาทางหู	226
การบริหารยาเหน็บทางทวารหนัก	229
บทที่ 11 การบริหารยาฉีด	233
(Parenteral medications or injections)	
การเตรียมยาฉีดชนิดบรรจุหลอดแก้ว	234
การเตรียมยาฉีดชนิดบรรจุขวดแก้วในรูปแบบยาน้ำ	239
การเตรียมยาฉีดชนิดบรรจุขวดแก้วในรูปแบบยาผง	243
การฉีดยาเข้าชั้นผิวหนัง	247
การฉีดยาเข้าชั้นใต้ผิวหนัง	251
การใช้ปากกาอินซูลิน	257
การฉีดยาเข้าชั้นกล้ามเนื้อ	262
บทที่ 12 การให้สารน้ำและยาทางหลอดเลือดดำ	269
(Administering intravenous solutions and medications)	
การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำและการทำ NSS lock	270
การฉีดยาเข้าทางหลอดเลือดดำให้หมดในครั้งเดียว	281
1) วิธีการฉีดยาเข้าหลอดเลือดดำโดยตรง	282
2) วิธีการฉีดยาผ่านชุดให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ	285
3) วิธีการฉีดยาทาง NSS Lock ผ่านจุกยาง (Injection port)	289
4) วิธีการฉีดยาทาง NSS Lock ผ่านทางปลาย Extension tube	294

การให้ยาฉีดทางหลอดเลือดดำด้วย piggyback	298
การเปลี่ยนขวดสารน้ำทางหลอดเลือดดำ	305
การหยุดให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำและการถอด NSS lock	308
บทที่ 13 การทำแผล	311
(Wound dressing)	
แผลปิด	312
แผลเปิดที่มีท่อระบาย	317
แผลกดทับ	322
บทที่ 14 การประคบด้วยความร้อนและความเย็น	327
(Heat and cold application)	
การประคบด้วยความร้อน	328
การแช่ก้น	331
การประคบด้วยความเย็น	335
การลูบตัวลดไข้	338
ดัชนี / Index	345